

100 éves erdőmérnököket köszöntöttek a Szeniorok!

Az OEE Szeniorok és Tiszteletbeli Tagok Tanácsa 2023. június 8-án tartotta soros ülését, nagy részvételi létszám mellett, a Nemzeti Földügyi Központ Erdészeti Főosztály tanácstermében. A kiemelt érdeklődés okai nemcsak az érdekes programok és neves előadók voltak, hanem egy ritka esemény. *Lutonszky Zoltán Tamás* tagtársunk közelgő 100 éves születésnapjának a megünneplése.

Dr. Szabó Sándor elnök rövid köszöntőjét követően került sor az első napirendi pontra, *prof. dr. Bartha Dénes* egyetemi tanár (SoE EMK Környezet- és Természetvédelmi Intézet) tartott előadást „A 2023-as Év fája: a vénic-szil” címmel.

Rövid összefoglalónk keretében nem lehet visszaadni teljes terjedelmében az igen érdekes és színes ismertetőt, ami nemcsak a címadó fafajról szólt. A professor úr vetített képes előadásában érdekes megjegyzésekkel fűszerezve felsorolta valamennyi, az év élőlényének megválasztott fajt és élettelen természeti képződményt. Ezek, a „2023-as év” jelző nélkül: *fája a vénic szil; madara a barkóscínege; hala a lápi póc; rovarja a közönséges temetőbogár; vadvirága a borzas len; gombája a disznófülgomba; kétéltűje az alpesi göte; emlőse a közönséges vakond; gyógynövénye a vadgesztenye; lepkéje a fecskéfarkú lepke; ásványa az antimonit; kőzete a bazalt; ősmaradványa a borostyánkő.*

Az Év fája mozgalom német mintára indult. Kezdeményezője a Magyar Madártani Egyesület volt. Mint a mozgalom hazai széleskörű meghonosítója, jelenleg is Bartha professzor jelöli ki a címre érdemes fajokot (minden évben 3 faj kerül a listára). 2013 óta az Egyesület szervezi és biztosítja a szükséges humánforrásokat, a technikai és pénzügyi háttérrel a mozgalom immár országossá vált, évenkénti fajajmegválasztó on-line szavazásának teljes körű lebonyolításához.

Néhány érdekességet kiemelünk az előadásból:

- Professor úr felhívta a figyelmet dr. Nádai Anna könyvére, amely az 1966 és 2015 közötti évek kitüntetett fájáról szól.
- A vénic-szil tudományos nevét (*Ulmus laevis*) Peter Simon Pallas 1784-ben írta le.
- A „szil” szavunk ősi finnugor eredetű, egy 1015-ben kelt oklevélben szerepel először *Scylfa*-ként.
- A „vénic” szó szláv eredetű, 1838-ban a mai MTA elődje, a Magyar Tudós Társaság „véniczfa” néven említi idei győztesünket.
- A vénic-szil elterjedési területe Közép- és Kelet-Európa, beleértve a Balkán jelentős részét. Hazánkban az alacsonyabb fekvésű tájak fája.
- A morfológiai jegyek ismertetését követően a professor bemutatott néhány nevezetes fát is. Hazánkban megemlíthető a rábaszentmihályi és a tapsonyi szilfa.

- Felhasználása széleskörű, a faanyagtól a gyógyászati alkalmazásokig.
- Erdővédelmi problémái közül legismertebbek a szilfavész és a szil-szójácsszú okozta károsítások.
- Az igen érdekes előadást Fekete Lajos-idézet zárta (1896): „...a szlavóniai tölgyesekben gyomképpen burjánzik”. Ma sajnos már nem ez a helyzet.

Bartha professzor további elfoglaltsága miatt nem volt mód kérdések feltevésére és hozzászólásokra.

Második napirendi pontként *Czirok István*, a Nemzeti Földügyi Központ Erdészeti Főosztály vezetője tartott vetített képes előadást az erdészeti igazgatás irányítási rendszeréről.

Az előadás részletes ismertetése szintén nem fér be beszámolóink keretei közé. A jelenlegi igazgatási rendszer ismertetése roppant érdekes volt az SZTT tagok számára, hisz valamennyien, korábbi tevékenységük során, más szisztémában tevékenykedtek. Sorainkban még olyan szakemberek is vannak, akik az „ősi” időszaknak minősülő Erdészeti Főigazgatóság és később az Erdészeti Hivatal kereteiben dolgoztak. A mostani erdészeti irányítás teljesen integrálódott az államigazgatás rendszerébe, elvesztve korábbi önállóságát.

A főosztályvezető a szervezeti felépítés ismertetésén túl bemutatta az egyes részlegek feladatkörét, a hatósági eljárások menetét, a nyilvántartások rendszerét, valamint az erdészeti irányítás szakmai partnereit is.

Kérdések keretében az alábbi témákra kaptunk választ:

- Az állami tulajdonban lévő erdőgazdasági társaságok erdőtervezői tevékenysége cégenként változik, de amit elvégeznek, az jelentős segítség a hatóság számára.
- A hozamszabályozásban a tartamosság jelentős szempont.
- Az iparifa-ültetvények szerepe az erdőterület növelésében számottevő, a gazdálkodók általában rövid távra terveznek. Az erdőterület növelése szinte csak a magánszférában lehetséges. Jelenleg a termőterület arányában az erdőszültség 24% felett van. A 27%-os cél megalapozott.

Következő napirendi pontunk a közöttünk jó egészségben jelen lévő *Lutonszky Zoltán Tamás*, gránitokleveles tagtársunk köszöntése volt. Dr. Szabó Sándor elnök köszöntője során az SZTT oklevelének átnyújtását megelőzően ismertette ünnepeltünk szakmai életútját, a 2018-ban rubindiplomája átadása alkalmából megjelent szakmai életrajza alapján.

Idézzük: „*Diplomája megszerzése előtt gyakornokként egy évet a Máramaroszigeti Erdőgazgatóság Gyertyánligeti Erdőgondnokságán, majd a Somogy Megyei Erdőgazdasági Egyesülés Kardosfai Erdőgondnokságán segédtiszi beosztásban dolgozott. Ezt követően Kaposváron az Erdőgazdasági Műszaki Osztályán szakelőadó és később osztályvezető-helyettes lett. Az átszervezések során rövid ideig építésvezető volt, majd az Erdőgazdasági Tervező Iroda megalakulásakor ott folytatta szolgálatát. Kezdetben magasépítési csoportvezetőként erdőgazdasági épületek felújítását és korszerűsítését tervezte. Több erdőgazdasági épületet, gépállomást, munkásszállást, székházat és vadászházat is tervezett.*

A magasépítési tevékenysége után az újonnan megalakult Erdőfeltárási Osztályra került, ahol először beosztott, majd csoportvezető volt. Erdőfeltárási terveket készített a Zemplén-hegységben, a Balaton-felvidéken, a Mecsekben, a Pilisben és más erdőgazdasági egységeknél. Több olyan tervet is készített, amely erdőterületeknek a sportba, turizmusba és üdülésbe való bekapcsolódását biztosította.

Később ismét erdőgazdasági feltáró utakat tervezett, majd osztályvezető és főosztályvezető-helyettes lett. Az úttervezésen kívül hidakat és egyéb műtárgyakat is tervezett, de földmérés-

sel, vízellátással, csatornázással és szennyvízkezeléssel is foglalkozott. Az úttervezés során számos újítást vezetett be, amelyeket a gyakorlatban is széleskörűen alkalmaznak.

Nyugdíjba vonulása előtt szakértőként dolgozott, és közutakkal kapcsolatos terveket készített. 1983-ban nyugállományba vonult, de ezt követően is foglalkozott különböző mélyépítési, geodéziai és úttervezési munkákkal. A Mérnöki Kamara tagja volt. Jelenleg több tájrekonstrukciós terv elkészítésén dolgozik. Részt vett a Budapest környéki hulladéklerakók és az MO-s körgyűrű tervezési munkáiban. Időközben a Budapesti Mérnöki Kamara örökös tagjává választotta. Egyetemünk több hallgatója diplomatervének elkészítésében segédkezett, illetve munkahelyén bevezette őket a gyakorlati munkába. Szakmai munkásságát különböző vállalati kitüntetésekkel ismerték el, és megkapta a Faipar Kiváló Dolgozója kitüntetést is.”

A felkészítésre reagálva Lutonszky Zoltán korát meghazudtoló módon egyetemi éveiről anekdotázott, amit a tagság nagy örömmel hallgatott. Elsősorban vizsgatörténetek hangzottak el, nem leplezve a mai szemmel nézve igen sok utóvizsga történetét.

E sorok leírója hajdanán 1972-ben a Pilisi Állami Parkerdőgazdaság építésvezetőjeként ismerkedett meg vele, mint tervező mérnökkel. Első munkám tervét ő készítette, aminek részleteire ma is emlékszik. Később az ERFATERV alkalmazottjaként kollégák voltunk. Mint közeli munkatársa elmondhatom, hogy szakmai tudása kiemelkedő, az erdőfeltárás nagy generációjának tagja.

Nem esett szó arról, hogy a II. világháború során diákként nagy szerepet vállalt az Egyetem vagyonának az őrzésében. Emellett tarokktudása és -szeretete is említésre méltó. *Jó erőt és egészséget kívánunk Zoli bátyánknak!*

Az ünnepést követő fényképezés során a jelen lévő „ultraszenioraink”-ról csoportkép készült: *Lutonszky Zoltán, dr. Erdős László és dr. S. Nagy László közös képe 292 évet képvisel! Büszkék lehetünk rájuk, mint aktív tagokra!*

Gerely Ferenc, OEE SZTT
Fotó: **Mohai Elek**

Lutonszky Zoltánt (középen, balról dr. S. Nagy László, jobbról dr. Erdős László) köszönti dr. Szabó Sándor jelenlegi, és Schmotzer András korábbi OEE SZTT elnök.